

Er en gift person under værgemål efter lovforslagets § 5, eventuelt tillige med fratagelse af den retlige handleevne efter lovforslagets § 6, bestyrer værgeren således i forening med den anden ægtefælle den del af fællesboet, der er omfattet af værgemålet. Disse værgemål er ikke underlagt tilsyn. Der skal endvidere ikke aflægges regnskab, der kræves ikke godkendelse til bestemte dispositioner, og værgens vederlag skal ikke fastsættes af statsamtet. Ordningen foreslås som noget nyt gjort valgfri, således at det ved værgesbikkelsen kan fastsættes, at værgeren handler alene, dvs. uden den anden ægtefælles medråden. Fastsættes det, at værgeren skal handle alene, gælder de almindelige regler om indlevering af formuen til bestyrelse i en forvaltningsafdeling og om tilsyn m.v. også for gifte personer under værgemål.

Er også den anden ægtefælle under værgemål, handler værgeren alene. Det samme gælder, hvis ægtefællerne er separerede.

8. Formuens forvaltning og anbringelse m.v.

8.1. De gældende regler

Ud over at handle på den umyndiggjortes vegne i retsforhold vedrørende formuen er det værgens opgave at udøve den retlige og faktiske bestyrelse af den umyndiggjortes formue i det omfang, formuen ikke er i en forvaltningsafdeling, og at forvalte den umyndiges indtægter, jf. myndighedslovens § 45. Værgens administration er udelukket i det omfang, den umyndiggjorte selv kan råde, jf. myndighedslovens §§ 38 - 41.

Formueforvaltningen reguleres i lov om anbringelse og bestyrelse af umyndiges midler m.v., der er gengivet i lovforslagets bilag 2. Loven suppleres af reglerne i bekendtgørelse nr. 869 af 17. december 1991 om anbringelse af umyndiges midler og båndlagt arv (anbringelsesbekendtgørelsen) og bekendtgørelse nr. 870 af 17. december 1991 om bestyrelse af umyndiges midler m.v. i godkendte forvaltningsafdelinger (bestyrelsesbekendtgørelsen).

Dette regelsæt, som begrænser værgens faktiske adgang til at råde over den umyndiges formue, indebærer en faktisk beskyttelse af formuen på to forskellige måder. Dels foreskrives det, hvorledes midlerne må anbringes og dermed investeres, og dels fastsættes det, hvorledes bestyrelsen af den umyndiggjortes midler skal udøves, dvs. hvor den faktiske bestyrelse eller forvaltning skal finde sted.

Regler om anbringelse og bestyrelse gælder både for mindreårige og umyndiggjorte, men ikke for personer under lavværgemål. De omfatter heller ikke de tilfælde, hvor en værge og en ægtefælle sammen administrerer den umyndiggjortes bodel, jf. lov om ægteskabets retsvirkninger § 52.

Hovedreglen er, at alle midler, der tilhører eller tilfalder en umyndiggjort, skal bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling i et pengeinstitut og anbringes i særlige aktiver. Reglerne indebærer således, at værgens råden over formuen er begrænset, og

at der reelt ikke er den vide legale repræsentationsret, som myndighedsloven synes at udtrykke. At midlerne er undergivet værgens bestyrelse er således ikke udgangspunktet i praksis.

Forvaltningsafdelingernes bestyrelse består i almindelig kapitaladministration. Det er således værgeren, der inden for rammerne i anbringelsesbekendtgørelsen bestemmer bl.a., hvorledes midlerne skal investeres. Om forvaltningsafdelingernes og værgens kompetence til at disponere henvises til betænkningen side 286 f. Samarbejdet mellem forvaltningsafdelingen og værgeren indebærer, at forvaltningsafdelingen kontrollerer, at anbringelsesbekendtgørelsen overholdes. Som anført i de almindelige bemærkninger afsnit 7.1. har forvaltningsafdelingerne en række centrale opgaver i forhold til værgerne af samme karakter som dem, der er henlagt til de offentlige tilsynsmyndigheder. Forvaltningsafdelingerne har således opgaver i forbindelse med udbetaling af kapitalbeløb, revision og godkendelse af regnskaber over anvendelsen af renter og andet udbytte af den umyndiggjortes kapital. Endvidere kan forvaltningsafdelingerne begrænse udbetalingen af indtægter til værgeren og træffe afgørelse om værgens budgetter for kommende udgifter.

I cirkulære nr. 20 af 26. februar 1986 om indberetning vedrørende midler, der tilfalder umyndige og borteblevne, samt indberetning vedrørende værgesbikkelselser m.v. er der fastsat nærmere retningslinier, som bl.a. sikrer, at umyndiges midler indbetales til bestyrelse i en godkendt forvaltningsafdeling, og at det tilsynsførende statsamt modtager kopi af værgesbikkelsen.

Det fremgår af værgesbikkelseslovens § 9, at værgeren ikke gyldigt kan kvittere for modtagelsen af umyndiges midler, der skal bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling. Den, der betaler direkte til værgeren, kan således risikere at skulle betale en gang til.

Nogle aktiver er undtaget fra kravet om, at midlerne skal bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling.

I anbringelses- og bestyrelseslovens § 3, stk. 2, er opregnet en række undtagelser fra hovedreglen om forvaltningsbestyrelse. Vigtigst er, at værgeren bestyrer fast ejendom og løsøre, som den umyndige ejer, ligesom det med hjemmel i bestemmelsen er fastsat, at formuer under 20.000 kr. administreres af værgeren. Fremhæves kan det også, at gavemidler og friarv, som ved gavegivers og arveladers gyldige bestemmelse er holdt uden for bestyrelse i en godkendt forvaltningsafdeling, er undtaget.

Værgeren skal efter bedste evne sørge for, at de værdier, der ikke er anbragt i en godkendt forvaltningsafdeling, og som står under værgens bestyrelse, bevares og frugtbares og anvendes til bedste for den umyndige, jf. myndighedslovens § 47. En forøgelse af den umyndiges formue ligger som regel uden for værgens opgaver. Der er således tale om en konservativ bestyrelse.

Undtaget fra hovedreglen om, at alle midler skal bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling, er end-